

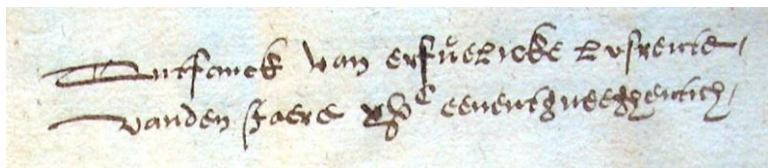
De gasthuisrekening van 1591 -

Dat de levensomstandigheden te Poperinge benard waren, is duidelijk en de toestand van de gebouwen was blijkbaar ook slecht. Daarbij kwam dat de kapel van het gasthuis in 1588 in de vlammen opging, dat leren we onder meer door de gasthuisrekeningen van 1591 en van de volgende jaren, die bewaard gebleven zijn.

*Zoals het in een goede afrekening moet zijn, krijgen we mooi op een rijtje, eerst de inkomsten en dan de uitgaven van het gasthuis te Poperinge. We beginnen met **de pachtinkomsten**.*

Alvoren hebben wij inde buerse gevonden de somme van 9 ponden 7 schellingen 6 deniers.
Ontfaen van Jan Wydts over een jaer landtpacht ende dat over de erfve van zijn huus vanden bamesse 1591 – de somme van 6 ponden
Ontfaen van Andries Mazeels doude van een jaer landtpacht vanden bamesse 1591 – de somme van 4 pond 10 schellingen
Ontfaen van Jan Berteloodt vuer een 's jaers landtpacht ende dat vuer de erfve van zyn huus vande bamesse 1591 – 6 pond
Ontfaen van Jacques Robyllyandt vanden twee jaeren landtpacht ende dat vanden erfve enden zyn huus het laetste ghevalen te bamesse 1591 de somme van xiiij pond (*14 pond*)
Ontfaen van Jan van Beddeleem ende dat van een jaer landtpacht ghevallen te bamesse 1591 – 21 pond
Ontfaen van Jan de Schuttere vuer zijn moedere, vuer een jaer landtpacht van Bamesse 1591 – 14 schellingen
Ontfaen van Jan van Berghe vuer een jaer landtpacht van Bamesse 1591 – 8 pond 10 schellingen
Ontfaen van de moeder vanden gasthuuse over een jaer landtpacht ghevallen te Bamesse 1591 ende dat vuer den pacht wysent ghehouden by Peter Henderycx. - 72 pond
Ontfaen vanden zelve moedere ende dat vuer de erfve die paelt langhes het werkhuus vande gashuuse ende dat vuer een jaer landtpacht te bamesse 1591.- 22 pond
Ontfaen van Eloy Moreel van twee jaeren landtpacht, het laetste ghevallen te Bamesse 1591 – 6 pond
Ontfaen van zelve Moreel ende dat van drye jaeren landtpacht het laetst ghevallen te Bamesse 1591- 6 pond
Ontfaen van Meester Mahieu de Poemes ende dat van een jaer landtpacht ghevallen te half maert 1591 – 18 pond
Ontfaen van Jan Moeraerdt ende dat van twee jaeren landtpacht te Bamesse 1591- iij pond parisis – 4 pond
Ontfaen van Anthone Chapeele ende dat van achtt jaeren landtpacht het laetste ghevallen te Bamesse xv^o eenentneeghtich – compt xx pond parisis – 20 pond
De eerst somme begrept 301 pond 11 schellingen 6 deniers

En dan komen de renten

Ontfant van erfvelicke erfrenten vanden jaere 1591

Ontfaen van Rogier Luege ende dat van twee jaeren verloop van een losrente te vj (6 ten honderd sjaers) het laetste ghevallen den 20ste in sproockelle 1591 – 12 pond parisis

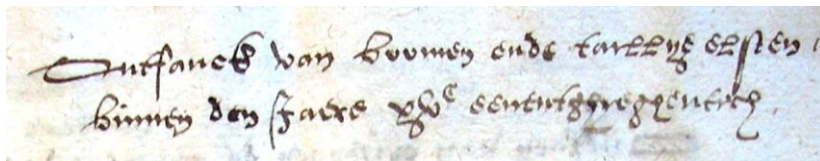
Ontfaen names weedewe van Mahieu de Groote ende dat van een jaer verloop van losrente ghevallen den 17ste november 1589 te – 7 ten honderd sjaers – compt 12 pond parisis

Ontfaen van Wilm Wolegraeve als ghetrouwt hebbende de weedewe van Mahieu Abeel van een jaer verloop van losrente te - 12 te honderd sjaers – het laetste ghevallen –de 9de in meye 1589 – 12 pond parisis

Ontfaen van Jacob Merlevede ende dat van een jaer verloop van losrente te -12 ten honderd sjaers - ghevallen den 12de november 1591 – 12 pond parisis

Ontfaen van Wilm Wolgraeve als ghetrouwet hebbende de weedewe Mahieu Abeel, ende dat van een jaer verloop van losrente te 12 te honderd ‘sjaers, het laetste ghevallen den 9de meye 89 – 12 pond parisis

De tweede somme beloopt 60 pond parisis

**Ontfaenct van boomen
ende tallie elsten binnen
den jaere 1591**

Ontfaen van Charles Fauquem ende dat van den coop van zes boomen compt de somme van – 36 pond parisis

Ontfaen vande zelve Fauquem ende dat vuer den coop van vyf boomkens – compt 28 pond parisis

Ontfaen van Gynnen de Leu ende dat vuer den coop van zes boomen – compt – 36 pond parisis

Ontfaen van Pieter Schonaesene ende dat vuer den coop van acht boomen – compt – 47 pond parisis

Ontfaen van Pieter van Westbrones ende dat vuer den coop van twee boomen – compt 10 pond parisis

Ontfaen van Legier de Maezyere ende dat vuer den coop van drye boomen – compt 20 pond parisis

Ontfaen van Boudewyn Ondeghersde uter naeme van Cristyaen de Vruede ende dat vuer drye ghemeeten tallie elst by hem ontbevut in tjaer 1591 ten pryse van 16 ten honderd ‘sjaers ghemet – compt – 49 pond 10 schellingen parisis

Ontfaen van Symoen de Leu ende dat vuer den coop van zes boomen ende 12 rueendekens staende in de helle ende dat vuer de somme van – 103 pond parisis

Ontfaen van Cristyaen de Byzere ende dat vuer den coop van twee ghemeeten ofte 15 roeden tallie elste tot 16 ten honderd tghemet compt – 29 p,d 16 schellingen

Ontfaen van Christyaen Wuurn ende dat vuer den coop van onderhalf ghemet tallie els tuten 29 by hem ontbeurt in tjaer 91 ten pryse van 14 pond parisis tghemet – compt – 20 pond parisis

Ontfaen vande trezoryer dezer steede ende dat over de leverynghe van diversche houtten commende van de gasthuse ende dat omme te maeken een **coorde garde** binnen de kercke van Sinte Bertens omme de nachtwaeke te houden, berekende by een beleyt onderghetekende de refectuere dezer steede in jaer 91 – 45 pond parisis

Opdedrinck die ook enkele posten uit de rekeningen behandelt, schrijft hier bij:

Men beleefde alstoen, ter oorzaak van de geuzenwoelingen, ellendige tijden. In een verordening van het stedelijk magistraat, wegens het vieren der zon- en heiligidagen, op 1 juli 1590 uitgegeven, treffen wij de volgende woorden aan:

‘Ter grooter ontstichtynghe van de ghoede ende godsvruchtighe lieden ende waerdeure men lichtelick zoude vewecken de gramschap ons voorseiden heeren Gods in desen benauden ende oproerighen tydt van oorlooghen tweedrachten ende ketterien.’

Op 13 november 1589 had de wet bevel gegeven nachtwake te houden met vier mannen op eed gesteld en voor hunne zorg betaald.

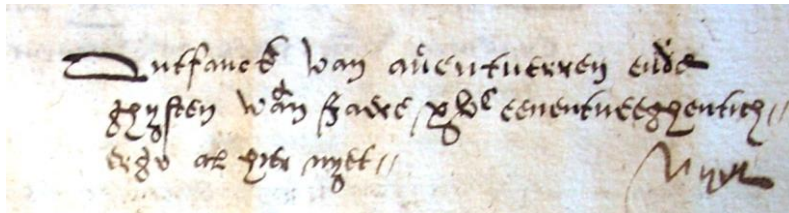
En nu weten we dus ook wie het hout mocht leveren.

De derde somme beloopt 4 honderd 25 pond 6 schellingen parisis

Ontfanct van Wulhuze ende craemen vande jaere 1591

Ontfaen van Jan Baelde van een sjaer landtspacht vande craemen ghevallen te Paesschen 1591 – compt – 8 pond parisis

De vierde somme beloopt acht pond parisis

Ontfanct van avontuerren ende ghyften vande jaerre 1591

Hier staat niets ingevuld

Ontfanct van staende renten vande jaere 1591

Ontfaen van Jan van Reenynghe ende dat van een jaer staendt rente ghevallen te bamesse 1591 – 6 pond parisis

De vijfde somme beloopt 6 pond parisis

Uitgheven ende betalinghe vande houdensse van schaemel kynderen van jaere 1591

Item betaelt **Dieryck vande Dyeke** vuer de houdensse van Maerten de Jonghe vuer een maendt aementatit ghevallen den eersten mey – 8 pond parisis

Betaelt **Ganssen Aernoudt** vuer de houdensse van twee maenden van het dochterken van Marlyyardt de Witte ghevallen den eersten novembrys 91 – 10 pond parisis

Betaelt de moedere van den gasthuuse vuer den houdensse van **Greetken, een bastardeken**, oudt drye jaeren, vuer zes maenden ghevallen vuer het gasthuus den 21ste april 91 – compt 11 pond parisis

De eerste somme beloopt 29 pond parisis

Uitgheven ende betaelinghe vanden aelmoessen van Ceurheeren, pensyoen ende gayge vanden voorschreven jaeren

Eerst betaelt meeste **Gheraerdt Baernuedt** ende dat vuer vier maenden pensyoen ghevallen vuer het 't gasthuus den laetsten september -- somme 10 pond parisis

Arlylet van Sisthems den 7sten october 91

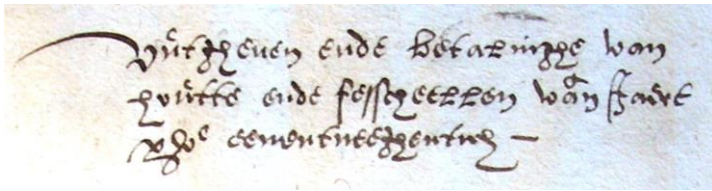
Betaelt **Cristyaen Tryoen** als cnaepe vande gasthuuze vuer zyn pensyoen vanden jaere 1591 de somme van – 18 pond parisis

Betaelt **de moeder** vande gasthuuze vuer haeren pensyoen vande jaere 1591 – 118 pond parisis

De tweede somme beloopt 1 honderd pond 46 pond

Uitgheven ende betaelinghe van renten ten laste vande gasthuuze vanden jaeren 1591

Op deze post werd niets ingevuld

Uitgheven ende betaelinghe van houtte ende fassellen vande jaere 1591

Item betaelt Jacob Merlevede ende dat vuer de leverynghe van drye hondert rys houdt ten pryse van 4 pond thondert – somme – 12 pond parisis
Betaelt Christyaen de Byzere ende dat vuer de leverynghe van een duist rum furntel (?) houdes ten pryse van 3 pond 4 schellingen parisis thondert – somme – 35 pond parisis
Betaelt den zelve Bysere ende dat vuer de leverynghe van acht hondert fasscheellen ten pryse van vyf pond parisis thondert – somme – 40 pond
De derde somme belooft 87 pond parisis

Uitgheven ende betaelinghe vande nodtzakelickheden vanden gasthuuze vanden jaere 1591

Item betaelt Jacques Robillyardt ende dat van uytmaeken van twee vuersteeden ende daer inne gheperken twee manthelhuutte ende een kaezynt ende nog vuer tmaeken vande poorte vooren ten praete ende oude mueren van gasthuuze – compt – 31 pond parisis
Betaelt twee zaeghers vuer diversche houtten ghezaegt omme berdens te vercryghen omme de craemen te possteeren vande gasthuuze – compt – 20 pond 7 schellingen
Betaelt Jacques Willyemoot ende Pierre **Ortyor**
Temerlueden van tlok drye daghen ghewrocht te hebben ome t gasthuus, midtsgaders de leverynghe van een kaezyne omme voorschreven gasthuus – somme tsaemen – 17 pond
Betaelt Jan de Clerck ende Joos van Kaerzeelt ende dat van vier daeghen en half gewrocht te hebben omme tmaeken vande gasthuus poorte te 30 pond Baexs – compt – 13 pond 10 schellingen parisis
Betaelt Jan Wydts over den coop van twee dueren omme de poorte vanden gasthuuze, midtsgaders een kaezyne mette een duers dat somme compt – 18 pond parisis
Item betaelt wilm Andryes ende dat vuer de leverynghe van zeven berryen **caloks** (*De betekenis van een 'calok' heb ik nergens gevonden*) ten behoeve vande gasthuuse, midtsgaders de vrecht daer inne begreepen, compt tsaeme – 18 pond 7 schellingen 6 deniers
Betaelt Jan Jacobzoon vuer de leverynghe van een mantelhoude vuer t gasthuus – compt – 30 schellingen
Betaelt Mahieu Voedt bailluyes vuer de leverynghe van een mantelhoude omme voorschreven gasthuus – compt – 40 schellingen
Betaelt Maerten Pladijs ende dat vuer tvoeren van 16 voeren ende ten behoeve van de gasthuus te 7 schellingen tvoer – 10 pond 10 schellingen parisis

Betaelt Pierre Ortyor temmerman ende dat van twee daeghen ghewrocht te hebben an de groote pacht vande gasthuuze te 30 schellingen daechts – compt – 3 pond parisis

Het strooidekken

Betaelt Jan de Berch filius Eloy ende dat over de leverynghe van 55 bondels **gleyschooven** (*eengleyschove is een bundel roggestro*)

Vuer t gasthuus – somme – 12 pond parisis

Betaelt Jan Maessteels vuer de leverynghe van 28 bondels gleyschoove – compt – 6 pond parisis

Betaelt Pieter Hazebaerd troydeckerre ende dat vuer neeghen daeghen en half ghewrocht te hebben om den grooten pacht vande gasthuuze te 30 schellingen daechts – compt – 13 pond 10 schellingen parisis

Betaelt Herry Messtivolle ende Arthus Leryche ende dat van thien daeghen te placken omme den grooten pacht vande gasthuuse te 18 schelling parisis daechs – compt – 18 pond parisis

Betaelt **zeven soldaeten** vuer een convoy ghedaen de gasthuusmeesters omme te gaen visyteren den grooten pacht vande gasthuuse omme den pachter inne tzelve guet te stellen – compt – 4 pond 4 schellingen parisis
Deze post – zo schrijft Opdedrinck – bewijst hoe onveilig de wegen toen waren. Soldaten lagen hier in garnizoen om de stad tegen de aanslagen van de geuzen te beveiligen.

Betaelt Roelandt Haghebaerdts vuer de levrynghe van zekere jzerenwerck ten behoeve van de gasthuuse – 50 schellingen parisis

Betaelt vuer de levrynghe van een slodt omme de vurduerre van de gasthuuse – compt – 36 pond parisis

Betaelt Jan Wydts vuer de levrynghe van diversche naeghels by hem gheleverdt ten behoeve vande gasthuuse – compt – 6 pond parisis

Betaelt Maryn Craeye ende dat over de levrynghe van een hondert gleys – compt – 20 pond parisis

Betaelt Boudewijn ondegherste ende dat vuer de levrynghe van een hondert eeken berdt omme de poorte te decken vande gasthuuse tot vyfpond parisis thondert – compt – 7 pond 10 schellingen parisis

Betaelt Maerten van Lostvelde met zynen cnaepe vuer elck twee daeghen ghewrocht te hebben in tmaeken vande nyeuwe craemen ten profyte vande gasthuuse te 30 schellingen daechs – 6 pond parisis

Strooidekker

Betaelt Pieter Hazebaerdts stroydeckerre ende dat vuer de levrynghe van een huus staende in den hellehoek daer wylendt ghewoondt heeft Michel van Hoove, te eetene van alle houtten werck ende zulcks als daer toe dient vande gheheelen huuse ende dat vuer de somme van – 1 hondert 44 pond parisis

Betaelt Cristyaen Tryven als cnaepe vanden gasthuuse ende dat van zes daeghen den decker ghedient te hebben om de grooten pacht vande gasthuuse te 18 schellingen daechs – compt – 5 pond 43 schellingen parisis

Betaelt den zelve vuer het tassen vanden houtten vanden voorschreven Jaere – somme – 4 pond parisis

Betaelt Crystyaen Vurry vuer een dagh gheweest te hebben tot Watouwe – somme – 10 schellingen parisis.

Betaelt Jacob Merlevede ende dat van zeven vueren houdts ghehaelt ut den pacht daer Pieter Henderyck te wonen plach, ende zelve ghevoerd nae t gasthuus – somme – 10 pond 2 schellingen parisis

Betaelt den zelve vuer de levrynghe van **21** bonders gleyschove vuer t gasthuus – somme – 3 pond 3 schellingen parisis

Betaelt Pieter de Vryere ende dat vuer diversche cuypen ghebonden te hebben, midsgaders vleeschstaende ende zelve ghebonden te hebben omme de moedere vande gasthuuse blyckende by een bryef onder zyn handteeken – compt – 6 pond parisis

Betaelt **Zuester Maeyke**

Paermentyer ende dat vuer zeker dienst ghedaen vuer het gasthuus in de absentye vande cnaepe. – somme – 40 pond parisis

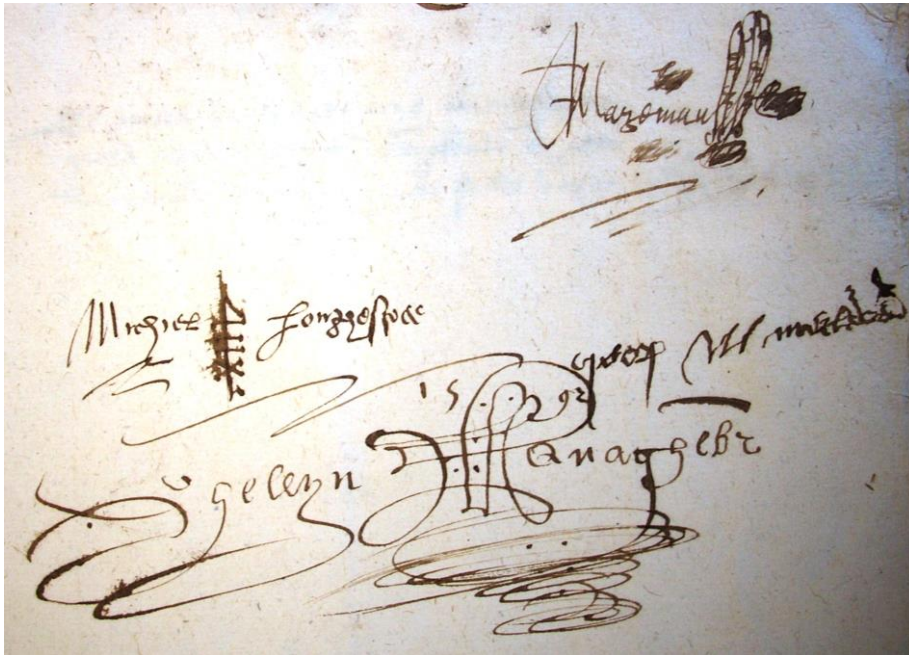
Witgengen ende Betalinghe
van zuester ende zueter van
betaelt de cementuering 11

De vierde somme belooft 3 honderd 94 schellingen 12 deniers parisis

Uutgheven ende betaelinghe van zusters ende zyeken vanden jaere 1591

Item betaelt de moeder vande gasthuuze vuer de almentatie van een jonge ghezelle ghe-naempt Joris vande Berghe van ontrent Hond-schoote ende wasser innen 14 daeghen – compt – 56 pond parisis

Maeyke Bruestens de martha was van Cristyan lammen werde ten Zwylande ende waster inne 35 daeghen – somme – 7 pond parisis

Betaelt de voorschreven moeder vuer de almentatie van Chystoffel de Lys van Weyns ender wasser inne 14 daeghen – somme – 56 pond parisis
Mary Bocket van by Lyleers vuer de almentatie van 14 daeghen – somme – 3 pond parisis
Betaelt de moedere van t-gasthuze vuer de almentatie van Anthoone **Mestewulle** van

Hestyn ende wasster inne 7 daghen – 28 schellingen parisis

Betaelt de vuurschreven moedere vuer de almentatie van een jonghe dochter ghe-naempt Anthonette de Roosten van **Sympol** ende wasser inne 14 daeghen – 56 schellingen parisis

Betaelt de voorschreven moedere vuer de almentatie van een jonghe dochterken ghe-naempt Cateleynde Bernykoerdt van by Bethune ende wasster inne 15 daeghen – 3 pond parisis

Item betaelt vuer de leverynghe van tmaeken van voorschreven rekenynghe midtsgaders het onderzoeken van dintresche, Ipooteeken van renten ligghende buiten Cuerre van Poperynghe midtsgaders de vacatyte ghedaen in diverse plaetse omme de zelve renten te onderhooren, bedraecht de somme van – 68 pond parisis

De vijfde somme belooft 90 pond 16 schellingen parisis

Dan worden alle sommen optelt en inkomsten en uitgaven vergeleken door de gasthuismeesters die de rekening dan bekrachtigen met hun handtekening.

We herkennen bovenaan rechts Mazeman – daaronder links is er Michel Langhespee

En rechts vinden we Jacop Merlevede

En we zien zeker ook een Geleyn Quaghebeur die zijn naam wat afkort.

Dit zijn de remysen dit t-gasthuus ten achter es ghebleven deze naervolghende personen

De moeder vanden gasthuuze moet heffen van zeeker achterstellynghe blyckende by de voorgaende rekenynghe de somme van – 3 hondert 15 pond 18 schellingen parisis

En daarmee kon de rekening volledig afgesloten worden.

